

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO

**GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT**

Priština, dana 8. maja 2022. godine
Br. ref.:RK 2162/23

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI18/22

Podnosilac

U.T.P. „Dolphin“

**Ocena ustavnosti presude ARJ.br. 103/2021 od 28. oktobra 2021. godine
Vrhovnog suda Republike Kosovo**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërzhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija
Nexhmi Rexhepi, sudija i
Enver Peci, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnelo U.T.P. „Dolphin“, čiji je vlasnik Xhemajl Duraku iz Prištine, kojeg zastupa Mentor Neziri, advokat iz Prištine (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu [ARJ.br.103/2021] Vrhovnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Vrhovni sud) od 28. oktobra 2021. godine u vezi sa rešenjem [AA.Br.522/2021] Apelacionog suda od 23. jula 2021. godine i rešenjem [A.nr. 2904/2018] Osnovnog suda u Prištini, Departman za administrativna pitanja, Fiskalna divizija (u daljem tekstu: Osnovni sud) od 30. aprila 2021. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude Vrhovnog suda, kojom su, kako podnosilac zahteva navodi, povređena osnovna prava i slobode zagarantovani članom 21. [Opšta načela] i članom 24. [Jednakost pred zakonom] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na stavu 4. člana 21. [Opšta načela] i stavovima 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava i članovima 22. (Procesuiranje zahteva) i 47. (Individualni zahtevi) Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32. (Podnošenje podnesaka i odgovora) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 7. februara 2022. godine, podnosilac zahteva je predao zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 10. februara 2022. godine, podnosilac zahteva je dostavio Sudu popunjeni obrazac zahteva.
7. Dana 14. februara 2022. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva o registrovanju zahteva i jednu kopiju zahteva je poslao Vrhovnom sudu.
8. Dana 21. februara 2022. godine, predsednica suda Odlukom GJ.KI18/22 imenovala je sudiju Nexhmija Rexhepija za sudiju izvestioca i Odlukom KSH.KI18/22, Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Bajram Ljatifi (predsedavajući), Safet Hoxha i Radomir Laban (članovi).
9. Dana 16. decembra 2022. godine, sudija Enver Peci je položio zakletvu pred Predsednicom Republike Kosovo, pri čemu je započeo svoj mandat u Sudu.
10. Dana 12. aprila 2023. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno je iznelo preporuku sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

11. Na osnovu spisa predmeta, 24. decembra 2012. godine, podnosilac zahteva je primio izveštaj o kontroli Poreske administracije Kosova (u daljem tekstu PAK) na osnovu kojeg su poreski inspektori izvršili poresku ocenu i stavili su na teret podnosiocu zahteva dugovanja za period od 2006-2011. godine na ime izbegavanja poreza na dodatu vrednost (PDV) u iznosu od 230,033.028 (dvesta trideset hiljada trideset i tri evra i dvadeset i osam centi).

12. Dana 11. januara 2013. godine, podnosilac zahteva je inicirao upravni spor u Osnovnom sudu protiv tužene PAK-a gde je tražio potpuno poništavanje poreske ocene koja je izvedena iz izveštaja o kontroli PAK-a.
13. Neutvrđenog datuma, podnosilac zahteva je podneo žalbu Departmanu za žalbe PAK-a protiv izveštaja o kontroli PAK-a.
14. Dana 17. juna 2015. godine, Departman za žalbe PAK-a je odlukom [br.132/2015] odbio kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva.
15. Dana 5. decembra 2018. godine, Osnovni sud je rešenjem [A.br.60/13] odbacio tužbu podnosioca zahteva kao prevremenu. U svom obrazloženju, Osnovni sud između ostalog ističe: „[...] Iz gore navedenog ovaj sud nalazi da nije spono da je tužilac istoga dana, kada je podneo žalbu Departmanu za žalbe PAK-a, podneo i tužbu u sudu, a da nije primio konačnu odluku u upravnom postupku, odnosno odluku od Departmana za žalbe PAK-a, s toga u tom smislu, tužilac u jednoj takvoj situaciji nije mogao da pokrene upravni spor protiv izveštaja o kontroli koji je primljen 24.12.2013. godine, koji se u upravnom postupku, odnosno u Poreskoj administraciji smatra prvostepenom odlukom“.
16. Dana 11. decembra 2018. godine, podnosilac zahteva je podneo tužbu Osnovnom sudu protiv PAK-a i predložio je sudu da u potpunosti prihvati tužbu kao osnovanu i da poništi odluku [br.132/2015] Departmana za žalbe PAK-a od 17. juna 2015. godine, kao neosnovanu i da obaveže PAK da sva inkasirana sredstva u skladu sa izveštajem o kontroli zajedno sa proceduralnim troškovima vrati podnosiocu zahteva.
17. Dana 30. aprila 2021. godine, Osnovni sud je rešenjem [A.br.2904/18] odbacio tužbu podnosioca zahteva kao neblagovremenu.
18. Dana 20. maja 2021. godine, podnosilac zahteva je podneo žalbu protiv Osnovnog suda zbog bitne povrede odredbi upravnog postupka, pogrešnog i nepotpunog utvrđivanja činjeničnog stanja, kao i pogrešnog sprovođenja materijalnog prava, uz predlog da se žalba prihvati i da se rešenje na koje se žali poništi.
19. Dana 23. jula 2021. godine, Apelacioni sud je rešenjem [AA.br.522/2021] odbio kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva i potvrdio je rešenje Osnovnog suda [A.br.2904/18] od 30. aprila 2021. godine.
20. Dana 1. septembra 2021. godine, podnosilac zahteva je podneo zahtev za vanredno razmatranje sudske odluke Vrhovnom sudu protiv rešenja Apelacionog suda, zbog bitne povrede odredbi upravnog postupka, kao i zbog pogrešne primene materijalnog prava, uz predlog da se njegov zahtev prihvati i da se ponište rešenja Apelacionog i Osnovnog suda.
21. Dana 28. oktobra 2021. godine, Vrhovni sud je presudom [ARJ.br.103/2021] odio kao neosnovan zahtev za vanredno razmatranje sudske odluke, koji je podnet protiv rešenja Apelacionog suda [AA.br.522/2021] od 23. jula 2021. godine.

Navodi podnosioca zahteva

22. Podnosilac zahteva osporava presudu [ARJ.br.103/2021] Vrhovnog suda od 28. oktobra 2021. godine, uz navod da je ista doneta povredama osnovnih prava i

sloboda zagaranтованиh članovima 21. [Opšta načela] i 24. [Jednakost pred zakonom] Ustava.

23. Podnosilac zahteva u srži navodi povrede zakonskih odredbi, odnosno povrede odredbi upravnog postupka, gde ističe da: „*Smatramo da je prvo prvostepeni sud, a zatim i onaj drugostepenu i sud trećeg stepena, su načinili povrede odredbi postupka jer: 1. Prvostepeni sud, pre nego što je doneo takvo rešenje, trebalo je da za osnov uzme izjavu ovlašćenog zastupnika tužioca na pripremnom ročištu od: 30.04.2021. godine gde je konstatovao da nikada nismo primili jednu takvu odluku i da potpis koji stoji na poštanskoj priznanici nije ni potpis vlasnika U.T.P. „Dolphin“ sa sedištem u Prištini, niti nekog njegovog člana porodice ili radnika. 2. Prvostepeni sud je trebalo da realno oceni poštansku priznanicu- povratnicu pošto na toj priznanici jasno piše da je lice Xhemajl Duraku nepoznato i ta konstatacija je data 25.05.2015. godine.*“
24. S toga, podnosilac zahteva ističe da je prvostepeni sud izvršio povrede odredbi upravnog postupka, jer: „*Prvostepeni sud, poštansku priznanicu, koju smatra regularnom i primljenom na regularan način, uopšte nije ocenio u kontekstu sa drugim dokazima i da nakon izjave zastupnika tužioca da osporenu odluku nikada nismo primili poštom, trebalo je da pravično analizira ovu priznanicu pojašnjavajući zašto je napisano 2 puta „nepoznato“ i zašto nije predata tužiocu i zašto je na toj priznanici napisano ime firme „Delphin“, a ne „Dolphin“ i zašto je taj zahtev predat u Ulici majke Tereze u Prištini, a nije predat u sedištu U.T.P. „Dolphin“ koje je u Prištini, naselju Veternik, ul. Qëndresa, bb.*“
25. Dalje, podnosilac zahteva navodi da je i drugostepeni sud povredio odredbe upravnog postupka, jer uopšte nije ocenio tvrdnje podnesene u žalbi, za koju se navodi da je načinjena i od strane Vrhovnog suda, dakle i ovaj poslednji, prema mišljenju podnosioca zahteva, uopšte se nije upuštao u razmatranje njegovih žalbenih navoda. Podnosilac ističe da: „*[...] sva tri suda su pogrešno konstatovala i zato što ne postupaju aktivno i ne ocenjuju druge dokaze u vezi sa ovim osporavanjem poštanske priznanice ili je ocenio sa drugim materijalnim dokazima koji se nalaze u spisima predmeta, a posebno činjenicu zašto je ova priznanica predata u Ulici majke Tereze. Sva tri suda je trebalo da smatraju ovu priznanicu neregularnom iz mnogih razloga, a među njima su: ime ekonomskog subjekta je pogrešno, umesto da piše U.T.P. „Dolphin“ napisano je U.T.P. „Delphin“ (a subjekat pod takvim imenom ne postoji), zašto je ova priznanica predata u Ulici majke Tereze, a ne u stalnom sedištu u naselju Veternik, ulica Qëndresa (gde je i u izveštaju o kontroli navedena tačna adresa), zašto nije napisano ime primaoca, nego samo potpis, kada se zna da Pošta, kada šalje dopise, ima i knjigu u koju se upisuje ime i prezime primaoca, kao i datum, ali i ko je predao.*“
26. Dalje, podnosilac zahteva navodi da je prvostepeni sud pogrešno primenio materijalno pravo, pošto je njegovu tužbu odbacio kao neblagovremenu i time je nepotpuno konstatovao činjenično stanje, izuzimajući ostale dokaze i činjenice. Dakle, podnosilac zahteva navodi da su redovni sudovi njihove odluke doneli vršeći povrede odredbi parničnog postupka, pogrešnim utvrđivanjem činjeničnog stanja i pogrešnom primenom materijalnog prava i da njihove odluke nisu u skladu sa zakonskim i ustavnim odredbama.
27. Na kraju, podnosilac zahteva od Suda traži da: (i) prihvati zahtev kao osnovan; i (ii) se proglasi da odluke redovnih sudova „nisu“ u skladu sa zakonitošću i ustavnošću.

Relevantne ustavne i zakonske odredbe

Ustav Republike Kosovo

Član 21.

[Opšta načela]

1. *Ljudska prava i osnovne slobode su neodvojiva, neotuđiva i neosporiva i čine osnov pravnog reda Republike Kosovo.*
2. *Republika Kosovo štiti i garantuje ljudska prava i osnovne slobode, predviđene ovim Ustavom.*
3. *Svi su dužni da poštuju prava i osnovne slobode ostalih.* 4. *Ustavom utvrđena prava i osnovne slobode važe i za pravna lica, onoliko koliko su izvodljiva.*

Član 24.

[Jednakost pred zakonom]

1. *Pred zakonom su svi jednaki. Svako ima pravo na jednaku zakonsku zaštitu, bez diskriminacije.*
2. *Niko se ne smije diskriminisati na osnovu rase, boje, pola, jezika, vjeroispovijesti, političkog ili nekog drugog uvjerenja, nacionalnog ili društvenog porijekla, veze sa nekom zajednicom, imovine, ekonomskog ili socijalnog stanja, seksualnog opredjeljenja, rođenja, ograničene sposobnosti ili nekog drugog ličnog statusa.*
3. *Načelo jednakosti pred zakonom ne spriječava sprovođenje i usvajanje privremenih mjera, neophodnih za zaštitu i napredak prava pojedinaca i grupa koje nijesu jednake. Takve mjere se mogu sprovoditi samo do ostvarenja cilja radi kojeg su uspostavljene.*

Zakon br. 03/L-202 o upravnim sporovima

Član 27.

1. *Tužba se podnesi u roku od trideset (30) dana od dana uručivanja konačnog upravnog akta stranci.*

Član 34.

1. *Sud će rešenjem odbaciti tužbu, ako utvrdi:*
  - 1.1. *da je tužba podnošena nakon isteka roka ili je prevremena;*

Prihvatljivost zahteva

28. *Sud prvo ocenjuje da li je podnosilac zahteva ispunio kriterijume prihvatljivosti utvrđene Ustavom i dalje propisane Zakonom i Poslovníkom o radu.*
29. *U tom smeru, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:*

Član 113.

[Jurisdikcija i ovlašćene strane]

„1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.“

[...]

30. *Sud se takođe poziva na stav 4. člana 21. [Opšta načela] Ustava, koji propisuje:*

„4. Ustavom utvrđena prava i osnovne slobode važe i za pravna lica, onoliko koliko su izvodljiva.“

31. Sud prvo primećuje da u skladu sa članom 4. stava 21. Ustava podnosilac zahteva ima pravo da podnese ustavnu žalbu, pozivajući se na povrede njegovih osnovnih prava i sloboda, koje važe za pravna lica (vidi slučaj Ustavnog suda br. [KI41/09](#), podnosilac *Univerzitet AAB-RIINVEST D.O.O.*, rešenje o neprihvatljivosti od 3. februara 2010. godine, stav 14; i [KI35/18](#), podnosilac *„Bayerische Versicherungsverband“* presuda od 11. decembra 2019. godine, stav 40).
32. Sud dalje razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio kriterijume prihvatljivosti, kako propisuje dalje Zakon, odnosno članovi 47., 48. i 49. Zakona, koji propisuju:

Član 47.

[Individualni zahtevi]

„1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagwarantovana prava i slobode krši neki javni organ.“

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon sto su iscrpljena sva os tala zakonom određena pravna sredstva.“

Član 48.

[Tačnost podneska]

„Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode sumu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.“

Član 49.

[Rokovi]

„Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. U svim ostalim slučajevima, rok počinje na dan javnog objavljivanja odluke ili akta...“

33. U vezi sa ispunjenjem gore navedenih kriterijuma, Sud ocenjuje da je podnosilac zahteva: ovlašćena strana u smislu člana 113.7 Ustava; on osporava ustavnost akta javnog organa, odnosno presudu [ARJ.br.103/2021] Vrhovnog suda od 28. oktobra 2021. godine; da je iskoristio sva pravna sredstva na raspolaganju u skladu sa članom 113.7 Ustava i članom 47.2 Zakona; da je specifikovao prava zagwarantovana Ustavom, za koja navodi da su mu povređena, u skladu sa zahtevima člana 48. Zakona; i zahtev je podneo u zakonskom roku od 4 (četiri) meseca, kako je propisano članom 49. Zakona.
34. Međutim, pored toga, Sud razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio kriterijume prihvatljivosti propisane pravilom 39. [Kriterijum o prihvatljivosti] odnosno potpravilom (2) pravila 39. Poslovnika o radu, koje propisuje:

Pravila 39.

[Kriterijum o prihvatljivosti]

[...]

„(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju.“
[...]

35. Sud podseća da gore navedeno pravilo, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, kao i sudske prakse Suda, omogućava ovom poslednjem, da zahteve proglašava neprihvatljivim zbog razloga koji imaju veze sa meritumom slučaja. Tačnije, na osnovu ovog pravila, Sud može proglasiti jedan zahtev neprihvatljivim na osnovu i nakon ocene njegovog merituma, odnosno ukoliko isti oceni da je sadržaj zahteva očigledno neosnovan po ustavnom osnovu, kao što je određeno stavom (2) pravila 39. Poslovnika o radu (vidi slučajeve Suda [KIO4/21](#), podnosilac *Nexhmije Makolli*, rešenje o neprihvatljivosti od 12. maja 2021. godine, stav 26; i [KI175/20](#), podnosilac *Kosovska agencija za privatizaciju*, rešenje o neprihvatljivosti od 27. aprila 2021. godine, stav 37).
36. Na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali i Suda, zahtev se može proglasiti neprihvatljivim kao „očigledno neosnovan“ u celini ili samo u vezi sa nekim specifičnim navodom koji zahtev može da sadrži. U tom smeru, bilo bi tačnije kada bi se o istima govorilo kao o „očigledno neosnovanim navodima“. Ovi poslednje pomenuti se na osnovu sudske prakse ESLJP-a mogu svrstati u četiri posebne grupe: (i) navodi koji se kvalifikuju kao navodi „*četrtoq stepena*“; (ii) navodi koje karakteriše „*jasno iii očigledno odsustvo povrede*“; (iii) „*nepotkrepljeni ili neobrazloženi*“ navodi, onda kada se ispuni jedan od dva sledeća potkriterijuma; a) kada podnosilac zahteva prosto citira jednu ili nekoliko odredbi Konvencije ili Ustava, neobjašnjavajući način kako su obe povređene, osim ako se na osnovu činjenica i okolnosti slučaja povreda Ustava ili EKLJP-a jasno vidi (vidi slučaj ESLJP-a [Trofimchuk protiv Ukrajine](#), br. 4241/03, odluka od 31. maja 2005. godine; vidi takođe [Baillard protiv Francuske](#), br. 6032/04, odluka od 25. septembra 2008. godine; i b) kada podnosilac zahteva ne podnese ili odbija da podnese materijalne dokaze kojima bi potkrepio svoje navode (ovo posebno važi za odluke sudova ili ostalih unutrašnjih organa), osim u slučajevima kada postoje vanredne okolnosti koje su izvan njegove/njene kontrole i koje ga/je ometaju da to učini (na primer kada administracija zatvora odbije da podnese Sudu dokumenta iz dosijea nekog zatvorenika o kojem je reč) ili ukoliko sam Sud ne odluči drugačije (vidi slučaj Suda [KI166/20](#), podnosilac *Ministarstvo rada i socijalne zaštite*, rešenje o neprihvatljivosti od 5. januara 2021. godine, stav 43); i na kraju (iv) „*haotični ili nejasni navodi*“ (vidi slučajeve ESLJP-a. [Kemmache protiv Francuske](#), br. 17621/91, presuda od 24. novembra 1994. godine, kategorija (i); [Juta Mentzen protiv Litvanije](#), br. 71074/01, odluka od 7. decembra 2004. godine, kategorija (ii); i [Trofimchuk protiv Ukrajine](#), prijava br. 4241/03, kategorija (iii)).
37. U tom kontekstu, Sud primećuje da okolnosti konkretnog slučaja imaju veze sa dugom koji je PAK stavio na teret podnosiocu zahteva zbog izbegavanja poreza. Poreski inspektori su izvršili poresku ocenu i stavili su podnosiocu zahteva na teret dugove za period od 2006-2011. godine na ime izbegavanja poreza na dodatu vrednost (PDV) u iznosu od 185,137.63 (sto osamdeset i pet hiljada sto trideset i sedam evra i šezdeset i tri centa), kao i na ime penzionih doprinosa iznos od 230,033.028 (dvesta trideset hiljada trideset i tri evra i dvadeset i osam centi). Podnosilac zahteva je ovu poresku ocenu osporio tužbom Osnovnom sudu, gde je ovaj poslednji odbacio njegovu tužbu nakon što je ocenio da je ista prevremena. Podnosilac zahteva se istovremeno žalio i Departmanu za žalbe PAK-a, gde je njegova žalba odbijena. Podnosilac zahteva je ponovo podneo tužbu Osnovnom sudu protiv odluke Departmana za žalbe PAK-a, gde je njegova žalba odbijena kao neblagovremena. Takođe su Apelacioni i Vrhovni sud odbili i žalbu, odnosno zahtev

za vanredno razmatranje sudske odluke, i potvrdili rešenje Osnovnog suda kojim je odbačena kao neblagovremena tužba podnosioca zahteva.

38. Sud podseća da podnosilac zahteva navodi da su osporenim presudom Vrhovnog suda povređena njegova prava zagarantovana članovima 21. [Opšta načela] i 24. [Jednakost pred zakonom] Ustava.
39. Međutim, u suštini sud primećuje da se glavna tvrdnja podnosioca zahteva tiče pogrešno utvrđenim činjenicama kao i pogrešne primene zakona. S tim u vezi, Sud će razmotriti i analizirati ove navode u skladu sa sudskom praksom Evropskog suda za Ljudska prava (u daljem tekstu: ESLjP), u skladu sa kojom, na osnovu člana 53 [Tumačenje odredbi Ljudskih prava] Ustava, redovni sudovi i Ustavni sud su obavezni da tumače prava i osnovne slobode koje su zagarantovane Ustavom.

i. Procena suda u vezi sa navodima “četvrtog stepena”

a) Opšta načela

40. Sud ponavlja da, na osnovu Ustava, nije njegova dužnost da deluje kao sud četvrtog stepena u vezi sa odlukama koje su donete od strane redovnih sudova. Uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju odgovarajuća pravila proceduralnog i materijalnog prava (vidi slučaj ESLjP-a, [Garcia Ruiz protiv Španije](#), br. 30544/96, Presuda od 21. januara 1999. godine). Ustavni sud može samo da razmotri da li su u određenom postupku dokazi predočeni na pravilan način i da li su postupci, u celini gledano, sprovedeni na takav način da je podnosilac zahteva dobio pravično suđenje (vidi, predmet ESLjP-a, [Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva](#), br. 13071/87; i slučaj Suda [KI192/13](#), sa podnositeljkom *Hatixhe Avdyli*, Rešenje od 24 februara 2014. godine).
41. Na osnovu sudske prakse Suda, nije dužnost Suda da se bavi činjeničnim greškama ili pogrešnim tumačenjem i pogrešnom primenom zakona koje je navodno počinio redovni sud, osim i u meri u kojoj su takve greške mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom i/ili EKLJP-om. Stoga, Sud ne bi trebao da deluje kao Sud „četvrtog stepena“, kada se razmatraju odluke koje su donete od strane redovnih sudova. Pitanja koja se tiču procene dokaza i težine istih od strane redovnih sudova, nisu u nadležnosti Suda da se razmatraju (vidi slučaj ESLjP-a *Lupeni Grkokatolička parohija i drugi protiv Rumunije*, Presuda od 29. novembra 2016. godine; i slučaj Suda [KI70/11](#), sa podnosiocima *Faik Hima, Magbule Hima, Bestar Hima*, Rešenje od 12. decembra 2011. godine).
42. Sud, ipak, naglašava da sudska praksa ESLjP-a i Suda takođe utvrđuju i okolnosti pod kojima treba napraviti izuzetke od ovog stava. Kao što je napred navedeno, dok redovni sudovi imaju primarni zadatak da rese probleme oko tumačenja primenljivog zakona, uloga Suda je da se uveri ili proveri da efekti ovog tumačenja budu kompatibilni sa Ustavom i EKLJP (vidi predmet ESLjP-a, [Miragall Escolano i drugi protiv Španije](#), Presuda od 25. maja 2000. godine).
43. U principu, takav izuzetak se odnosi na slučajeve za koje se ispostavi da su jasno proizvoljni, uključujući i one u kojima je sud „*primenio zakon na očigledno pogrešan način*“, u nekom specifičnom slučaju i koji su možda rezultirali „*arbitrarnim zaključcima*“, uključujući i one u kojima je sud primenio zakon na „*očigledno pogrešan*“ način, u nekom specifičnom slučaju i koji su mogli da dovedu do „*arbitrarnih zaključaka*“ ili „*očigledno nerazumnih*“ za odgovarajućeg podnosioca zahteva.

44. Sud podseća da član 31. Ustava nikome ne garantuje povoljan rezultat u sudskom procesu, niti određuje da će sud dovesti u pitanje primenu materijalnog prava od strane redovnih sudova u građanskom sporu, u kojem uglavnom jedna od stranaka dobija, a drugi gubi. Sud, na kraju, takođe naglašava da nezadovoljstvo podnosioca predstavke rezultatom postupka pred redovnim sudovima ne može samo po sebi da pokrene spornu tvrdnju o povredi osnovnih prava i sloboda koje su zagarantovane Ustavom (vidi slučaj ESLJP-a, [Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske](#), presuda od 26. jula 2005. godine, stav 21; slučaj [KI96/21](#), podnosilac zahteva *Xhelal Zherka*, Rešenje od 10. septembra 2021. godine).
45. Sud je, kao opšte pravilo, naglasio da ne može dovoditi u pitanje nalaze redovnih sudova koji se odnose na: (i) utvrđivanje činjenica u predmetu; (ii) tumačenje i primenu zakona; (iii) prihvatljivost i procena dokaza na suđenju; (iv) suštinsku pravičnost ishoda građanskog spora; ili čak (v) krivice ili nevinosti optuženog u krivičnom postupku.
46. Sud, ipak, naglašava da sudska praksa ESLJP-a i Suda takođe utvrđuju i okolnosti pod kojima treba napraviti izuzetke od ovog stava. Kao što je napred navedeno, dok redovni sudovi imaju primarni zadatak da reše probleme oko tumačenja primenljivog zakona, uloga Suda je da se uveri ili proveriti da efekti ovog tumačenja budu kompatibilni sa Ustavom i EKLJP (vidi predmet ESLJP-a, [Miragall Escolano i drugi protiv Španije](#), Presuda od 25. maja 2000. godine; slučaj suda [KI179/18](#), sa podnosiocem *Belgijzar Latifi*, Rešenje od 24. juna 2020. godine).
47. Ovaj stav je Sud dosledno zastupao, na osnovu sudske prakse ESLJP, koja jasno kaže da nije uloga ovog Suda da preispituje zaključke redovnih sudova u vezi sa činjeničnim stanjem i primenom materijalnog prava (Vidi, slučaj Suda [KI49/19](#), sa podnosiocem zahteva *Limak Kosovo International Airport S.H.A.*, "Adem Jashari", Rešenje od 10. septembra 2019. godine).

b) Primena gore navedenih načela u okolnostima ovog konkretnog slučaja

48. Sud primećuje da podnosilac zahteva navodi da je Vrhovni sud povredio zakonske odredbe, odnosno povrede odredbi upravnog postupka, obrazlažući: „*Smatramo da je prvo prvostepeni sud, a zatim i onaj drugostepenu i sud trećeg stepena, su načinili povrede odredbi postupka jer: 1. Prvostepeni sud, pre nego što je doneo takvo rešenje, trebalo je da za osnov uzme izjavu ovlašćenog zastupnika tužene na pripremnom ročištu od: 30.04.2021. godine gde je konstatovao da nikada nismo primili jednu takvu odluku i da potpis koji stoji na poštanskoj priznanici nije ni potpis vlasnika U.T.P. „Dolphin“ sa sedištem u Prištini, niti nekog njegovog člana porodice ili radnika. 2. Prvostepeni sud je trebalo da realno oceni poštansku priznanicu- povratnicu pošto na toj priznanici jasno piše da je lice Xhemajl Duraku nepoznato i ta konstatacija je data 25.05.2015. godine“.*
49. Prvo, Sud primećuje da Osnovni sud je rešenjem [A.br.2904/18] od 30. aprila 2021. godine odbacio kao neblagovremenu tužbu podnosioca zahteva, uz obrazloženje da: „*[...] Od 29.06.2015. godine, kada je tužilac primio i potpisao osporenu odluku br. 132/15 od 17.06.2015. godine Poreske administracije Kosova, u skladu sa članom 34., stavom 2. Zakona o upravnim sporovima (Br. 03/L-202) i u skladu sa članom 134., tačkom (b) Zakona o upravnom postupku, imao je pravo da u roku od 30 dana, od dana prijema osporene odluke, podnese žalbu-tužbu sudu. Međutim, iz izvedenih dokaza je konstatovano da tužilac nije poštovao ovaj zakonski rok od 30 dana, već je isti propustio ovaj zakonski rok i 11.12.2018. godine, nakon duže od 3 godine, je podneo tužbu sudu, koja je, prema gore navedenim zakonskim odredbama, podnesena nakon isticanja zakonskog roka“.*

50. Takođe je i Apelacioni sud rešenjem [AA.br.522/2021] odbio kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva, gde je, između ostalog, istakao: „[...] Odredbom člana 27., stavom 1 ZUS-a propisano je da: „Tužba se podnese u roku od trideset (30) dana od dana uručivanja konačnog upravnog akta stranci.” A članom 34., stavom 1, podstavom 1.1 ZUS-a propisano je da: “ Sud će rešenjem odbaciti tužbu, ako utvrdi: da je tužba podnošena nakon isteka roka ili je prevremena.” U konkretnom slučaju, Apelacioni sud prihvata zaključak prvostepenog suda, jer je sud u dovoljnoj meri obrazložio njegov zaključak o odbacivanju tužbe tužioca kao neblagovremene. S toga, u konkretnom slučaju, žalbeni sud je ocenio da nisu održivi žalbeni navodi podneseni u žalbi, jer se tužilac nije pridržavao zakonskog roka, a koji je prekluzivan. Konačno, Apelacioni sud je ocenio sve žalbene navode podnesene u žalbi, ali nije našao da postoji neka povreda koja bi uticala na to da se odluka kvalifikuje kao takva, zbog čega bi stvar morala da se vrati na ponovno razmatranje ili da se drugačije odluči“.
51. Na kraju, u vezi sa navodima podnosioca zahteva, odlučio je i Vrhovni sud, koji je odbio kao neosnovan zahtev za vanredno razmatranje sudske odluke podnosioca zahteva i potvrdio je rešenje Apelacionog suda u celosti. S tim u vezi, Vrhovni sud je presudom [ARJ br.103/2021], između ostalog, obrazložio: „[...] U skladu sa članom 27., stavom 1 Zakona o upravnim sporovima (ZUS) propisano je da se tužba podnosi u roku od trideset (30) dana od dana uručivanja konačnog upravnog akta stranci. Blagovremenost podnošenja tužbe ocenjuje se u skladu sa materijalnim dokazima – predmetnim aktima koji potvrđuju datum primopredaje akta koji se osporava tužbom, kao i datum podnošenja tužbe sudu. Sudovi nižih instanci su pravično utvrdili činjenice da je tužilac konačnu odluku tužene, PAK-a, pod br. 132/2015, od 17.06.2015. godine, primio 29.06.2015. godine, od ovog datuma u roku od 30 dana imao je pravo da istu pobije tužbom. Tužilac je tužbu protiv tužene podneo 11.12.2018. godine, a dopunu tužne je izvršio 27.06.2019. godine, to je utvrđeno na osnovu datuma protokolisanog pečatom suda, s toga iz ovog stanja proizilazi da je tužbu podneo nakon zakonski propisanog roka [...] Tužilac u zahtevu i dopuni zahteva za vanredno razmatranje, između ostalog, navodi da je trebalo da se uzme u obzir izjava ovlašćenog zastupnika tužioca na ročištu koje je održano 30.04.2021. godine, koji je istakao da nikada nisu primili spornu odluku, da potpis na poštanskoj priznatici nije ni potpis vlasnika tužioca, niti nekog njegovog člana porodice ili radnika ovog subjekta i da se ta pošiljka vratila dva puta kao nepoznati primalac, da na toj adresi nikada nije bilo sedište tužioca niti vlasnika, dok ova odluka nije poslata na adresu tužioca, naselje Qëndresa-Veternik, koja je tačna adresa (podnosi istorijat firme, kao u dopuni zahteva) i dr. Veće Vrhovnog suda je ove navode tužioca, kao i ostale u zahtevu i njegovoj dopuni, u potpunosti razmotrio po zakonskom osnovu i ocenio je da nisu osnovani na pravno važećim činjenicama i dokazima, s toga ne utiču na drugačije odlučivanje i ovoj stvari, jer tužilac nije uspeo da dokaže kog datuma i na osnovu regularne predaje, kako je predviđeno zakonom, je primio spornu odluku, kako bi se dokazao tok roka za podnošenje tužbe protiv iste. Kako je i gore istaknuto, na ročištu održanom 30.04.2021. godine, u vezi sa pojašnjenjem ovog pitanja, tužilac nije pružao dokaz, sem što je deklarativno izjavio da je primio odluku na ročištu od 05.12.2018. godine, tokom razmatranja drugog predmeta pod br. A60/13. ova činjenica nije potvrđena izjavom zastupnika tužene PAK-a, koji je bio prisutan na ovom ročištu, takođe to nije potvrđeno ni u zapisniku iz suda. A s druge strane, tužena osporava dokazivost tužbe tužioca, kao neblagovremene i u sudu kao dokaz podnosi otpremnicu pošte, koju su potpisali dostavljač i primalac, da je 29.06.2015. godine tužiocu predata sporna odluka, koja je u uvodu i izreci, kao adresu sedišta tužioca navela Ulicu majke Tereze u Prištini“.

52. Sud primećuje da su redovni sudovi detaljno obrazložili na osnovu kojih dokaza i na osnovu kojih materijalnih odredbi su doneli dotične odluke, odgovarajući na navode podnosioca zahteva u vezi sa pogrešnim utvrđivanjem činjeničnog stanja i pogrešnim sprovođenjem materijalnog prava. Redovni sudovi takođe su detaljno obrazložili navode podnosioca zahteva, uključujući i navod da nisu primili spornu odluku PAK-a. U vezi s tim, Sud primećuje da je odluka o kojoj je reč predata podnosiocu zahteva, i to su redovni sudovi utvrdili povratnicom. Govoreći to, Sud primećuje da je odluka PAK-a predata podnosiocu zahteva 29. juna 2015. godine, a tužbu je predao 11. decembra 2018. godine, nakon roka od 30 dana, kako je propisano članom 27.1 ZUS-a.
53. S toga, Sud konstatuje da je podnosilac zahteva imao mogućnosti da ima koristi od kontradiktornog postupka i da je imao mogućnosti u raznim fazama postupka da podnese navode i dokaze koje je smatrao bitnim za njegov slučaj; imao je mogućnosti da efikasno ospori navode i dokaze koje je podnela suprotna strana; redovni sudovi su saslušali i razmotrili sve njihove navode, koji su, objektivno posmatrajući, bili bitni za rešavanje predmeta, i činjenični i pravni razlozi o osporenoj odluci su detaljno podneti, i iz tog razloga je postupak, uzet u celosti, bio pravičan (vidi, *mutatis mutandis*, rešenje ESLJP-a od 21. januara 1999. godine, [García Ruiz protiv Španije](#), br. 30544/96, stavovi 29 i 30); i takođe vidi slučaj Suda [KI22/19](#), podnosilac *Sabit Ilazi*, rešenje o neprihvatljivosti od 7. juna 2019. godine, stav 42).
54. Sud ističe da u okolnostima konkretnog slučaja, podnosilac zahteva u vezi sa navodima o povredama zakonskih odredbi ističe da je Vrhovni sud „načinio povrede zakonskih odredbi, odnosno povrede odredbi upravnog postupka“, međutim on ni na jedan način nije potkrepio niti argumentovao pred Sudom kako je ovo tumačenje primenjivog zakona od strane redovnih sudova možda bilo „očigledno pogrešno“, što je rezultiralo „proizvoljnim“ ili „očigledno neobrazloženim“ zaključcima za podnosioca zahteva ili kako postupci pred redovnim sudovima, u celini, možda nisu bili pravični ili čak proizvoljni. Pored toga, Sud ocenjuje da su redovni sudovi uzeli u obzir sve činjenice i okolnosti slučaja, navode podnosioca zahteva i da su iste jasno obrazložili (vidi slučajeve Suda [KI64/20](#), podnosilac *Asllan Meka*, rešenje o neprihvatljivosti od 3. avgusta 2020. godine, stav 41; i [KI22/19](#), gore citiran, stav 43).
55. Zato, Sud konstatuje da su navodi podnosioca zahteva, u vezi sa pogrešnim tumačenjem zakona i procenom činjenica i dokaza, pripadaju prvoj (i) kategoriji navoda koji se karakterišu kao navodi „četvrtog stepena“, i stoga se, kao takvi, ovi navodi po ustavnim osnovama proglašavaju očigledno neosnovanim.

ii. U vezi sa drugim tvrdnjama

56. Kako je gore navedeno, podnosilac zahteva takođe navodi da osporena presuda Vrhovnog suda krši njegova prava zagarantovana članovima 21. i 24. Ustava. Međutim, podnosilac zahteva samo pominje dotične članove, ali ne obrazlaže dalje kako i zašto je došlo do povrede isti. Sud podseća da je on konstantno isticao da samo pozivanje i pominjanje članova Ustava i EKLJP-a nije dovoljno za izgradnju argumentovanog navoda o ustavnoj povredi. Kada se takve povrede Ustava navode, podnosioci zahteva moraju da obezbede obrazložene navode i ubedljive argumente (vidi, u tom kontekstu, slučajeve Ustavnog suda [KI187/18](#) i [KI 11/19](#), podnosilac *Muhamet Idrizi*, rešenje o neprihvatljivosti od 29. jula 2019. godine, stav 73; [KI125/19](#), podnosilac *Ismajl Bajgora*, rešenje o neprihvatljivosti od 11. marta 2020. godine, stav 63; i na kraju slučaj [KI175/20](#), podnosilac *Kosovska agencija za privatizaciju*, rešenje o neprihvatljivosti od 26. marta 2021. godine, stavovi 79-82).

57. Shodno navedenom, Sud utvrđuje da se navodi podnosioca zahteva o povredi gore navedenih članova, moraju proglasiti očigledno neosnovanim na ustavnim osnovama.

Zaključak

58. U zaključku, Sud, uzimajući u obzir sve navedene detalje i nalaze, zaključuje da: (I) navodi u vezi sa pogrešnim tumačenjem zakona i procenom činjenica i dokaza, pripadaju prvoj (i) kategoriji navoda koji se karakterišu kao navodi "četvrtog stepena", i stoga se, kao takvi, ovi navodi po ustavnim osnovama proglašavaju očigledno neosnovanim; (II) navodi podnosioca zahteva u vezi sa povredama člana 21 i 24 Ustava, pripadaju trećoj kategoriji (iii), potkategoriji (a) "nepotkrepljenih ili neobrazloženih" navoda, i stoga se, kao takvi, po ustavnim osnovama i oni proglašavaju očigledno neosnovanim.
59. Samim tim, zahtev se u celini, u skladu sa pravilom 39 (2) Poslovnika o radu, treba proglasiti neprihvatljivim kao očigledno neosnovan.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.1 i 113.7 Ustava, članovima 20. i 48. Zakona, i u skladu sa pravilima 39. (2) i 59. (2) Poslovnika o radu, 12. aprila 2023. godine, jednoglasno:

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- III. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ovo rešenje stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Nexhmi Rexhepi

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka - Nimani